

IDR

Romanian Diplomatic Institute



MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

TOT CE TREBUIE SĂ ȘTII DESPRE ALEGERILE PARLAMENTARE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Anastasia Spiridonov

POLICY FORUM

nr. 1/2025



Tot ce trebuie să știi despre alegerile parlamentare din Republica Moldova¹

Anastasia Spiridonov²

Studentă

Școala Națională de Studii Politice și Administrative

ABSTRACT: Alegerile parlamentare din Republica Moldova, programate pentru 28 septembrie 2025, se desfășoară într-un context de fragmentare politică și polarizare între vectorul pro-european și cel pro-rus. Competiția implică partide cu orientări divergente privind integrarea europeană, dezvoltarea economică și relațiile externe. România, Ucraina și Uniunea Europeană sprijină consolidarea democrației și a parcursului european, în timp ce Federația Rusă recurge la ingerințe pentru a influența rezultatul. Mobilizarea diasporei și votul indecișilor pot înclina balanța, definind direcția strategică a țării.

CUVINTE CHEIE: Republica Moldova, alegeri, Uniunea Europeană, Rusia, România.

¹ Această publicație se bazează exclusiv pe surse deschise. Opiniile exprimate aparțin în întregime autorului și nu reflectă neapărat poziția instituției.

² spiridonovnastea5@gmail.com



INTRODUCERE

La data de 28 septembrie 2025, alegerile parlamentare ordinare din Republica Moldova vor stabili componența noului aparat legislativ.

Urmează să fie aleși 101 deputați în Parlamentul Republicii Moldova din legislatura a XII-a. Scrutinul va fi validat dacă la urne vor fi prezenți cel puțin o treime dintre alegătorii înregistrați pe listele electorale. Accederea partidelor în Parlament este determinată de atingerea pragului de reprezentare propus de legislație: 5% pentru partide politice, 7% pentru blocuri electorale și 2% pentru candidații independenți.³ În perioada 20 iulie - 19 august 2025, la sediul Comisiei Electorale Centrale și-au depus actele 21 de partide politice, patru blocuri electorale și șapte candidați independenți, pentru a se înregistra în cursa electorală. Astfel, cerințele de accesare determină echilibrul dintre diversitatea politică și stabilitatea legislativă, vizând șansele reale ale concurenților.

Campania electorală din 2025 este caracterizată de un climat de polarizare politică și socială și o competiție acerbă între actorii pro-europeni și alianțele politice pro-ruse. Conform Codului electoral al Republicii Moldova, partidele și blocurile electorale depun liste de candidați elaborate cu respectarea cotei minime de reprezentare de 40% pentru ambele sexe. Dintr-un total de 32 de cereri prezentate, doar 23 de concurenți electorali au fost înregistrați. Iar perioada campaniei electorale a fost stabilită între 29 august - 26 septembrie pentru toate formațiunile politice și candidații independenți din cursă.

Principalele formațiuni și partide politice, înregistrate de Comisia Electorală Centrală, în postura de candidați electorali sunt: Partidul Acțiune și Solidaritate, Partidul "Democrația Acasă", Partidul Coaliția pentru Unitate și Bunăstare, Partidul Social Democrat European, Partidul Mișcarea Respect Moldova, Partidul Liga Orașelor și Comunelor, Partidul "Moldova Mare", Partidul "Partidul Nostru". De asemenea, au fost înregistrate și următoarele blocuri electorale: Blocul Electoral "Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei", Blocul Electoral "Alternativa", Blocul Electoral "Împreună" și Blocul Electoral "Blocul Unirea Națiunii". Totodată, în cursa electorală s-au înscris și candidați independenți.

³ https://alegeri.md/w/Pagina_principal%C4%83



Prin urmare, competiția electorală evidențiază eterogenitatea spectrului politic, iar rezultatul scrutinului va fi condiționat de mobilizarea electoratului.

PRINCIPALELE PARTIDE ȘI ALIANȚE ELECTORALE

Partidul Acțiune și Solidaritate reprezintă principala forță pro-europeană, înscrisă în cursa pentru alegerile parlamentare, acuzată de opozanți de monopolizarea puterii. Principalele obiective strategice stipulate, pe lângă aderarea la UE, sunt dublarea veniturilor populației active și a valorii produselor și serviciilor autohtone exportate internațional, precum și construcția și renovarea rețelei de drumuri naționale și regionale.⁴ Simbolul electoral al partidului este *UE-2028*, care reliefează obiectivul de semnare a tratatului de aderare la UE până în anul 2028.

PAS proliferază, în campanie, mesaje privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană ca fiind traiectoria cea mai propice dezvoltării sociale, economice și politice. În următorii 4 ani, PAS se angajează să valorifice Planul de Creștere UE, să favorizeze creșterea investițiilor private, să dubleze valoarea exporturilor produselor și serviciilor autohtone pe piețele internaționale etc.

Astfel, **Partidul Acțiune și Solidaritate** se situează între menținerea susținerii pro-europene în rândul electoratului și confruntarea cu criticile legate de centralizarea puterii.

Blocul Electoral “Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei” reprezintă o contrapondere la forțele pro-europene în scrutinul din septembrie, fiind criticat pentru dependența de narațiunile rusești.

Blocul este format din **Partidul Socialiștilor din Republica Moldova**, **Partidul Comuniștilor din Republica Moldova**, **Partidul Republican “Inima Moldovei”** și **Partidul pentru Viitorul Moldovei**, fiind înființat după revenirea liderilor Igor Dodon, Irina Vlah și Vasile Tarlev din Rusia. Acest bloc, care se identifică de stânga și centru-stânga, poate fi definit drept o asociere a stataliștilor și suveraniștilor, angajați să protejeze identitatea moldovenească. Discursul coaliției este asociat deseori cu intențiile geopolitice ale statului rus, care finanțează din exterior reprezentanți ai blocului.

⁴ <https://pas2025.md/wp-content/uploads/2025/09/Programul-Electoral-PAS-UE-2028.pdf>

Reprezentanții blocului prioritizează, de asemenea, semnarea unui contract de achiziție a gazelor naturale pe minim 5 ani, lansarea unor platforme industriale multifuncționale, precum și construcția unor hub-uri regionale agroalimentare. Pe plan extern, obiectivul principal al acestei alianțe politice este semnarea unor parteneriate echilibrate cu toate țările și reabilitarea relațiilor cu Federația Rusă.⁵

Prin urmare, această coaliție își propune să devină un vector de contragreutate în fața actorilor pro-europeni, însă riscă să fie percepută ca un instrument al interferenței ruse.

Partidul Nostru, formațiune politică extraparlamentară de opoziție, se declară o alternativă anti-sistem la alegerile din toamnă, dar este acuzat de penuria unei strategii guvernamentale coerente.

Partidul este definit printr-o orientare de tip populist, care își propune resetarea totală a Republicii Moldova pe baza unei noi Constituții și care militează pentru o politică externă balansată între Est și Vest.⁶ Partidul Nostru a folosit drept tactică electorală un discurs dur adresat guvernării și inițiative radicale de reformă.

Președintele partidului, Renato Usatîi, propune, împreună cu ceilalți candidați ,proiecte constituționale “privind scutirea TVA-ului la gaze naturale; crearea farmaciilor electronice în sate, precum și majorarea pedepselor pentru corupție în rândul demnitarilor.” Liderul Partidului Nostru pledează pentru modernizarea Aeroportului Internațional Mărculești. Astfel, Partidul Nostru urmărește să influențeze echilibrul de putere în scrutin, însă întâmpină probleme de credibilitate pe termen lung din cauza naturii fragmentate și adesea oportuniste a acțiunilor sale.

Blocul Politic “Alternativa”, condus de politicieni cu un profil istoric pro-rus, se poziționează în cursa electorală drept o alternativă pro-europeană.

Blocul Electoral “Alternativa” reprezintă o fuziune de forțe, derivată din nevoia de a trasa o direcție nouă pentru Republica Moldova.⁷ Obiectivele prioritare ale acestei alianțe sunt sporirea veniturilor reale pentru majoritatea populației, alinierea nivelului și calității vieții din

⁵ <https://www.zdg.md/video/video-profil-de-candidat-blocul-patriotic-al-socialistilor-comunistilor-inima-si-viitorul-moldovei/>

⁶ <https://www.partidulnostru.md/about>

⁷ <https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/video-profil-de-candidat-blocul-politic-alternativa/>

Republica Moldova la cel din țările Uniunii Europene, construirea unui nod agrar-energetic pentru facilitarea interacțiunii economice cu UE.⁸

Blocul este format din Mișcarea Alternativa Națională, Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei, Partidul Acțiunii Comune - Congresul Civic, precum și de echipa fostului deputat și procuror general, Alexandru Stoianoglo. Blocul a evocat direcțiile sale centrale pentru dezvoltarea regională, care sunt focalizate pe politici fiscale și financiare stimulative, precum și atragerea investițiilor private pentru renovarea centrelor regionale și modernizarea satelor.⁹ Această coaliție politică vociferează ferm că “integrarea europeană trebuie făcută cu respectarea demnității și suveranității”, ceea ce contrazice declarațiile primarului capitalei, care susținea, în 2014, la Bruxelles, că “nu ne convine semnarea acordului de asociere cu Uniunea Europeană”.

Astfel, pe fundalul unui climat marcat de crize politice și economice, Blocul Politic “Alternativa” se declară o platformă de unire a opoziției, canalizată pe realizarea unui țel comun, precum “eliberarea țării de dictatura guvernării PAS”, însă riscă să rămână la periferia competiției electorale.

Partidul Politic “Democrația Acasă” se prezintă prin imaginea unei mișcări autentice, apropiate de cetățeni, însă influența sa politică rămâne limitată.¹⁰

Partidul “Democrația Acasă” este o formațiune cu doctrină populară, de centru-dreapta, care s-a aliat, în ultimii ani, cu partidul extremist AUR din România.¹¹ Obiectivul prioritar al partidului este afirmarea viziunii de a trăi și lucra în condiții decente acasă, pentru a reconstrui statul.

Această entitate politică susține inițiativele locale și politicile privind sprijinirea agricultorilor. În campaniile anterioare, partidul s-a axat pe apropierea electoratului situat în mediul rural și pe responsabilizarea eșichierului politic, însă lipsa de finanțare și de structuri locale îi creează impedimente considerabile să iasă din ipostaza de formațiune minoră. Prin urmare, Partidul “Democrația Acasă” tinde să devină portavocea electoratului larg în scrutinul din septembrie 2025, însă riscă să-și păstreze statutul de actor marginal.

⁸ <https://blocualternativa.md/>

⁹ <https://blocualternativa.md/blocul-alternativa-dezvoltarea-regionala-este-fundamentul-unei-moldove-moderne-si-echilibrate/>

¹⁰ <https://profiles.rise.md/profile.php?id=250819125313&lang=rom>

¹¹ <https://www.zdg.md/stiri/video-profil-de-candidat-partidul-politic-democratia-acasa/>



ACTORI REGIONALI

România reprezintă, în continuare, cel mai apropiat aliat euroatlantic al Republicii Moldova și un vector de sprijin în parcursul de aderare la Uniunea Europeană și al preluării *acquis*-ului european.¹²

Având în vedere afinitățile cultural-lingvistice și moștenirea istorică comună, este evident că România va sprijini eforturile Republicii Moldova de reformare a statului, atât bilateral, prin expertiză și colaborări de factură instituțională, cât și la nivel european.¹³ Statul român își declară angajamentul de consolidare a unui parteneriat strategic pe termen lung între cele două țări, urmărind cu prioritate asigurarea unei zone de stabilitate și securitate la frontiera estică a României.

Cele două țări partenere se angajează susținut în obținerea unor progrese la nivelul interconectărilor energetice, creșterii capacității interne de generare de energie electrică, cu preponderență energie regenerabilă, reabilitării și electrificării conexiunilor feroviare, precum și construcției podului care urmează să fie legat de autostrada A8. De asemenea, firmele românești se angajează să contribuie prin investiții substanțiale în Republica Moldova, urmărind creșterea economiilor prin sprijinirea antreprenorilor. Iar în contextul războiului hibrid și al insecurității generate de războiul din Ucraina, România își asumă colaborarea cu omologii din Republica Moldova, în scopul contracarării acestor atacuri mediatice și protejării integrității alegerilor din 28 septembrie.

Prin urmare, România rămâne cel mai important actor regional cu rol strategic și un garant al parcursului european al Republicii Moldova.

Ucraina, angrenată într-un conflict deschis cu Federația Rusă, își revendică un interes nemijlocit ca Republica Moldova să-și păstreze stabilitatea teritorială și să continue traiectoria de aderare la Uniunea Europeană.

Cele două state vecine au semnat Memorandumul de Cooperare privind integrarea europeană, care va favoriza schimbul de bune practici în alinierea legislației naționale la

¹² <https://www.mae.ro/node/67257>

¹³ <https://www.moldpres.md/rom/politica/nicusor-dan-intreprinde-prima-sa-vizita-oficiala-la-chisinau-romania-este-cea-mai-puternica-voce-in-sprijinul-republicii-moldova>

acquis-ul UE, coordonarea eficientă a fondurilor europene, implementarea reformelor și extinderea proiectelor comune¹⁴. Relațiile cu Republica Moldova vizează o dinamică pozitivă, atât la nivel politico-diplomatic, cât și privind cooperarea sectorială multidimensională, în special în domeniul securității, energetic și al comerțului.¹⁵ Ambele state, cu statut de țări candidate la aderarea la UE și-au consolidat interacțiunea la nivel diplomatic pentru a institui mecanisme eficiente de dialog și schimb de experiență.¹⁶

Pe segmentul energetic, cele două state au finalizat procesul de sincronizare la rețeaua energetică europeană *ENTSO-E*, ceea ce a facilitat gestionarea deficitului de energie electrică din Ucraina și creșterea exporturilor de energie către Republica Moldova. În domeniul schimburilor comerciale, se reflectă o creștere a ponderii exporturilor din Republica Moldova către piața ucraineană și o creștere a cotei importurilor din Ucraina pe piața moldovenească. Astfel, cooperarea Republicii Moldova cu Ucraina reprezintă un reper de solidaritate și rezistență democratică pe fundalul încercărilor de destabilizare a parcursului european.

Rusia continuă să realizeze o interferență dominantă în contextul alegerilor parlamentare din Republica Moldova din 2025.

Ingerința Moscovei reprezintă un lanț de campanii de dezinformare, narațiuni propagandistice, atacuri cibernetice, proteste violente, precum și finanțare neraportată a partidelor de orientare pro-rusă. Federația Rusă se angajează să saboteze procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și să substituie actualul guvern cu unul fidel intereselor Kremlinului, prin influențarea balanței alegerilor în favoarea interpușilor săi politici.

Imixtiunea rusă în politica internă și externă a Republicii Moldova a luat forma unui șantaj energetic, care a evoluat de la sistarea livrărilor de gaze naturale până la manipularea prețurilor și condițiilor comerciale.¹⁷ În paralel, Federația Rusă a activat o mașinărie de propagandă pe rețelele de socializare, axată pe discreditarea traiectului european al Republicii

¹⁴ <https://diez.md/2025/02/19/moldova-si-ucraina-au-semnat-un-memorandum-de-cooperare-intre-institutiile-responsabile-de-integrarea-in-ue-din-cele-doua-tari/>

¹⁵ <https://mfa.gov.md/ro/content/secretarul-de-stat-sergiu-mihov-avut-o-intrevedere-cu-ambasadorul-ucrainei-republica-moldova>

¹⁶ <https://ipre.md/2024/07/29/relatiile-bilaterale-intre-ucraina-si-republica-moldova-dupa-2022-realizari-si-perspective-de-cooperare/>

¹⁷ <https://radiomoldova.md/p/46311>

Moldova, a Uniunii Europene, a proceselor democratice și a actualei președinte, Maia Sandu.¹⁸ De asemenea, cumpărarea de voturi, coruperea electoratului și organizarea de proteste remunerate sunt alte tactici utilizate de Kremlin pentru a influența rezultatele alegerilor parlamentare din septembrie 2025 și pentru a eroda autoritatea pro-europeană a Chișinăului. Un alt instrument al intruziunii rusești în politica din Republica Moldova este Biserica Ortodoxă, afiliată canonic Patriarhiei de la Moscova, care a proliferat narațiuni pro-ruse și anti-UE în timpul slujbelor religioase.

Astfel, în alegerile parlamentare din 2025, Federația Rusă nu reprezintă doar un observator neutru, ci un actor angajat să deusoleze rezultatele prin instrumente mediatice, economice și politice.

Uniunea Europeană își asumă sprijinul ferm pentru integritatea democratică a procesului electoral din Republica Moldova din 2025.

Întrucât Republica Moldova reprezintă un partener inerent în politica de extindere a UE spre zona estică, Bruxelles-ul se angajează să asigure desfășurarea alegerilor într-un climat de transparență, marcat de corectitudine și respect pentru statul de drept. Pe lângă suportul financiar și tehnic acordat de-a lungul timpului, UE își afirmă un rol decisiv în consolidarea rezilienței instituțiilor democratice și în sprijinirea parcursului de reforme. Uniunea Europeană are două obiective prioritare: asigurarea imparțialității și transparenței scrutinului și reconfirmarea angajamentului ferm al Republicii Moldova de a urma parcursul integrării europene.

Comisia Europeană a furnizat Republicii Moldova fonduri de milioane de euro prin intermediul Mecanismului pentru reformă și creștere economică, înregistrând progrese în domenii precum securitatea energetică în sectorul energiei electrice, justiția, combaterea corupției și a criminalității organizate.¹⁹ Natura acestor investiții nu este doar tehnică, ci și politică, deoarece ele consolidează retorica partidelor pro-europene, care își centrează campania pe progresele concrete ale cooperării cu UE. Privind segmentul energetic, Republica Moldova este de facto în Uniunea Europeană, fiindcă securitatea sa energetică a fost introdusă în Strategia Energetică a României 2025-2035, urmărind perspectiva securizării sectorului

¹⁸ https://watchdog.md/wp-content/uploads/2025/08/Reteaua-rusa-de-dezinformare-in-Moldova_-anatomia-unei-operatiuni-pe-retelele-de-socializare.pdf

¹⁹ <https://rezinainobiectiv.md/2025/09/06/uniunea-europeana-acorda-republicii-moldova-fonduri-suplimentare-de-189-milioane-de-euro/>

energetic în condiții de stabilitate, sustenabilitate și creștere economică.²⁰ Aceste proiecte reprezintă argumente electorale solide pentru entitățile politice care militează pentru reducerea dependenței energetice de Rusia și apropierea de piața europeană de energie. De asemenea, Uniunea Europeană a lansat programe de monitorizare pentru a garanta integritatea procesului electoral și a combate un eventual derapaj democratic orchestrat de ingerințe externe.

Prin urmare, Uniunea Europeană urmărește validarea direcționării europene a Republicii Moldova, în urma alegerilor parlamentare din 2025 și testarea maturității instituționale și a capacității de rezistență a țării în fața imixtiunilor străine.

EVENIMENTE

Deplasarea de serviciu a edilului Chișinăului, Ion Ceban, în Italia, în timpul campaniei electorale din 2025, a declanșat dezbateri publice și discuții controversate. Subiectul a devenit unul de mare anvergură după ce liderul Partidului Mișcarea Alternativă Națională a fost declarat persoană non-grata în România și în spațiul Schengen, în iulie 2025, dar i s-a eliberat o viză specială prin intermediul Primăriei Chișinău, viză cu valabilitate teritorială limitată, doar pentru statul italian și doar până la 3 septembrie. Această conjunctură generează incertitudini privind transparența demersului și respectarea cadrului normativ european, în special în condițiile electorale tensionate.

Ziarul de Gardă a semnalat că primarul Chișinăului a informat în mod public că a călătorit în Italia „ca simplu cetățean”, ceea ce este total antitetic declarațiilor Ministerului Afacerilor Externe, care susține că viza a fost eliberată „în calitate instituțională”. De asemenea, Ion Ceban a fost însoțit de reprezentanți ai Primăriei, ceea ce demonstrează utilizarea resurselor administrative. Disputele au fost intensificate de faptul că deplasarea s-a realizat în orașul Palermo, acolo unde este domiciliată o comunitate considerabilă de cetățeni moldoveni, ceea ce i-a acordat primarului un avantaj de campanie. Acest episod ilustrează echilibrul fragil dintre interesele electorale și normele constituționale, care are o consecință directă asupra încrederii electoratului.

²⁰ https://evz.ro/securitatea-energetica-a-republicii-moldova-necesita-o-guvernare-pro-europeana.html#google_vignette

În ajunul scrutinului din 2025, Federația Rusă, împreună cu rețeaua ei de ONG-uri, utilizează tema „persecuției ortodocșilor”, urmărind erodarea imaginii europene a țării. Propagarea acuzațiilor se realizează prin organizații obscure, remunerate de Pravfond și alte structuri fidele Kremlinului, dar și prin intermediul unor europarlamentari și diplomați, care proliferază mesajele pe scena mondială. Această strategie replică practici deja implementate în Ucraina, Estonia și în spațiul UE, cu obiectivul de a genera incertitudine și diviziune internă. Organizația lituaniană „Žmogaus teisių apsauga” a acuzat la ONU autoritățile din Republica Moldova că își persecută în mod sistematic cetățenii pe baza convingerilor religioase. De asemenea, europarlamentara Barbara Bonte a expediat Comisiei Europene o interpelare în care contesta respectarea valorilor europene în statul moldovenesc.²¹

Astfel, Federația Rusă utilizează religia drept instrument pentru a delegitima orientarea pro-europeană a legislativului, precum și pentru a bloca procesul de aderare a țării la blocul european.

Autoritățile din Republica Moldova au reținut, în ajunul alegerilor parlamentare, 74 de persoane coordonate de reprezentanți ai serviciilor secrete rusești să pregătească destabilizări în masă. Potrivit PCCOCS și SIS, persoanele vizate au participat la instruirii organizate în Serbia, remunerate cu sute de euro, urmărind scopul generării unor dezordini și destabilizări masive la Chișinău, în contextul scrutinului din septembrie.²² Metodele prin care persoanele implicate au fost antrenate să provoace aceste perturbări sunt: disperarea mulțimilor, opunerea rezistenței forțelor de ordine, folosirea bastoanelor de cauciuc, precum și a armelor de foc. În urma perchezițiilor, oamenii legii au ridicat bani, carduri bancare, pașapoarte, arme, cartele SIM și haine pentru camuflaj. S-a identificat afilierea persoanelor cercetate cu partide politice și grupuri criminale interne sau orchestrate din exterior. Astfel, dosarul scoate în relief tendințe de imixtiune externă și internă în procesul electoral, demonstrând vulnerabilitatea scrutinului din 2025 la mișcări destabilizatoare.

²¹ <https://www.zdg.md/stiri/ancheta-context-ro-persecutia-ortodocsilor-cum-agenti-de-influenta-ai-rusiei-deghizati-in-ong-uri-sunt-implicati-intr-o-operatiune-ruseasca-dedicata-alegerilor-parlamentare-din-r/>

²² <https://tv8.md/2025/09/24/dosarul-instruirilor-pentru-destabilizari-62-din-cei-74-de-tineri-retinuti-au-fost-eliberati/289331>



SCENARII

Alegerile parlamentare din Republica Moldova din septembrie 2025 nu vor configura doar viitorul european al țării, dar vor putea redefini poziția acesteia în jocul geopolitic de ansamblu. Contextul politic este determinat de o bipolarizare dominantă, între forțele pro-europene și cele pro-ruse, de imixțiuni externe și de vulnerabilități de factură economică și energetică internă. Conform datelor din ultimul sondaj iData, conceput în perioada 7-19 septembrie, se poate observa o fragmentare a electoratului, adică accesarea în Parlament a patru formațiuni politice și declararea unui segment considerabil, de 15,6% de respondenți indeciși.

Scenariul 1: Continuitatea guvernamentală a Partidului Acțiune și Solidaritate

PAS, cotate la 24,6%, potrivit sondajelor, se menține o putere centrală. În cadrul unei mobilizări de anvergură a diasporei din Occident și a electoratului din mediul urban, partidul ar înregistra o majoritate relativă și, cu redistribuirea partidelor sub prag, ar putea reconsolida un guvern monocolor. Aceasta ar facilita perpetuarea reformelor structurale, în domenii cheie precum justiția și administrația publică, menținând Moldova pe traiectul european. Totuși, victoria nu se compară cu cea din 2021, ceea ce ar impulsiona acuzații de monopolizare a puterii și derapaje democratice, izbucniri de proteste, tulburări sociale în Găgăuzia și cereri insistente de reluare a procesului electoral. Rusia ar putea testa reziliența guvernului, utilizând drept instrument o nouă criză energetică în Transnistria și presiuni politice continue.

Scenariul 2: Guvern fragil de coaliție pro-UE

Chiar dacă Partidul Acțiune și Solidaritate rămâne clasat pe primul loc, cu cea mai mare pondere de mandate, nu ar înregistra o majoritate, fiind constrâns de circumstanța negocierii cu Blocul Politic „Alternativa” (7,2%) și cu Partidul Nostru (5,4%). Un guvern de această dimensiune ar fi caracterizat de vulnerabilitate și dependență în fața compromisurilor, inclusiv în raport cu ritmul reformelor. Conform practicii anterioare a Alianțelor pentru Integrare Europeană (2009-2015), pot escalada fragmentări și conflicte interne. Uniunea Europeană s-ar angaja prudent în susținerea unei astfel de formule, dar ar solicita reforme mai tangibile înainte de a progresa cu pașii ulteriori ai aderării. Federația Rusă, în contrast, ar încerca demantelarea



coaliției și deraierea procesului european. Instabilitatea și polarizarea politică ar constrânge guvernul să se concentreze mai mult pe gestionarea crizelor din interior și a celor din coaliție decât pe reformele asociate Uniunii Europene.

Scenariul 3: Un guvern de coaliție pro-rusă

Blocul Politic „Patriotic”, care înregistrează 24,9% în preferințele electoratului, deține o performanță reală să se afirme ca formațiune politică principală. Însă, pentru a conduce aparatul de stat ar fi nevoit să se alieze cu Blocul Politic „Alternativa” și Partidul Nostru. Un guvern condus de o coaliție pro-rusă ar însemna un blocaj al reformelor în justiție, presiuni crescute în presă și în societatea civilă, iar parteneriatele cu actorii din Occident s-ar deteriora vertiginos. Uniunea Europeană ar acționa prin suspendarea negocierilor de aderare, prin sistarea furnizării sprijinului financiar și prin stoparea liberalizării vizelor. Moldova ar relua scenariul dependenței energetice de Federația Rusă, iar șantajul energetic ar deveni un instrument de vulnerabilizare dominant. De asemenea, putem determina riscul utilizării infrastructurii și teritoriului Republicii Moldova în scopul susținerii indirecte a efortului de război al Rusiei în statul ucrainean. Totuși, din cauza diversității și intereselor contradictorii ale unei astfel de alianțe instabile, ar putea fi condiționate noi alegeri anticipate.

CONCLUZII

Viitorul Republicii Moldova rămâne incert, fiind caracterizat de fragmentare politică, polarizare socială, constrângeri geopolitice și probleme economice, care configurează doar scenarii fragile. În funcție de mobilizarea diasporei din Occident, de decizia alegătorilor indeciși și de competența partidelor de a consolida alianțe, Republica Moldova poate urma traiectul integrării europene, poate fi constrânsă într-un blocaj politic sau se poate re canaliza către o orientare pro-rusă.

IDR

Institutul Diplomatic Român

Misiune. Institutul Diplomatic Român (IDR) își asumă misiunea de a contribui substanțial la creșterea calității diplomației românești prin formare, educare continuă, cercetare, prin dezvoltarea gândirii critice și strategice, prin conectare internațională. O politică externă bună servește unei politici interne benefice.

Principii: valorizarea resurselor umane, profesionalismul, respectul și dialogul, responsabilitatea pentru comunitate.

Pornind de la atribuțiile legale fondatoare ale IDR, dezvoltarea în continuare a institutului se realizează, în funcție de nevoile identificate în MAE, pe următoarele patru direcții:

- Formarea și educarea continuă a diplomaților și a altor categorii de cursanți;
- Aprofundarea dimensiunii de cercetare și expertiză pe spații regionale și problematice funcționale;
- Funcționarea IDR ca *think-tank* al MAE;
- Integrarea IDR în cadrul unei rețele internaționale de institute relevante similare.

Autoare: Anastasia Spiridonov este studentă la Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Facultatea de Științe Politice, și a efectuat un stagiul de practică la Institutul Diplomatic Român în septembrie 2025.

Seria IDR Policy Forum cuprinde materiale elaborate de experte și experți din afara IDR.

Seria IDR Policy Forum

ISSN 3119-8562

ISSN-L 3119-8562

Imagine copertă: https://unsplash.com/photos/a-bunch-of-flags-that-are-flying-in-the-air-H5p_Ws_ZkFM

Institutul Diplomatic Român - IDR

<https://www.idr.ro/en/> | secretariat@idr.ro

Primăverii 17, sector 1, București, 011972